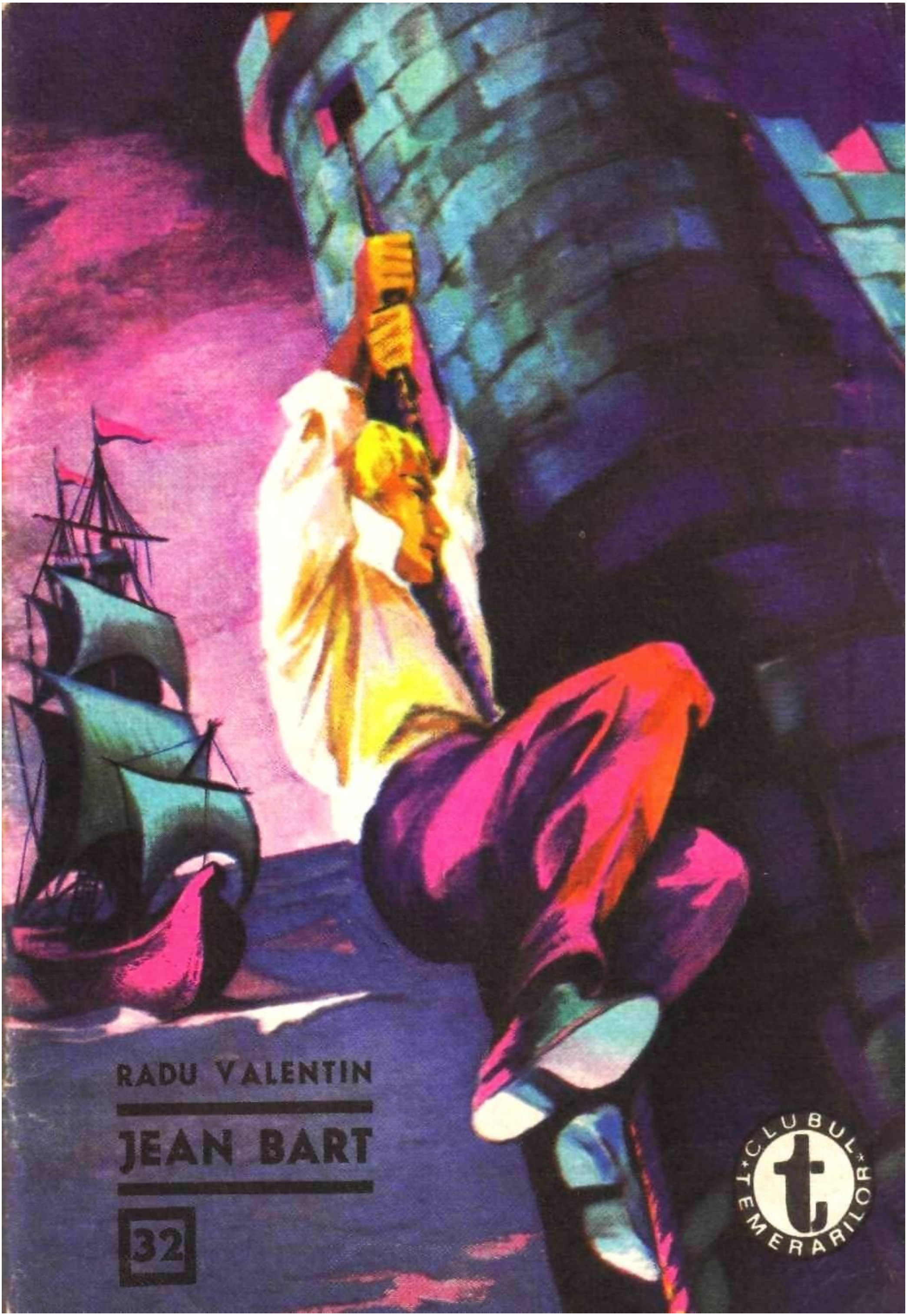
RADU VALENTIN
JEAN BART
32
CLUBUL TEMERARILOR

RADU VALENTIN

JEAN BART

Volumul 1

Colecția
CLUBUL TEMERARILOR
NR.32

virtual-project.eu

București - 1967
EDITURA TINERETULUI
Redactor responsabil:
DELIA DAMIRESCU
Tehnoredactor:
GABRIELA ILIOPOLIS
Coperta de
DUMITRU IONESCU

1

Printre dealurile înverzite, cu pante drepte, abrupte, înainta cu greu diligența de Vriey-Paris. În hodorogitul poștalion, plecat acum un ceas din fața hanului „La trei gasconi”, han așezat chiar la ieșirea sudică a orășelului, se aflau cinci pasageri: patru bărbați și o femeie. Toți cinci zăboviseră mai mult sau mai puțin, după puterile lor, în fața cănilor de vin.

Domnul Hopkins, un englez înalt, deșirat, puțin adus de spate, cu o față prelungă, ascuțită, cu niște ochi apoși, inexpresivi făcuse să lunece pe gâtlejul însetat trei carafe pline vârf. Doamna Hopkins, soția sa, mlădioasă ca o trestie, cu un ten măsliniu și cu o privire răscolitoare ce păreau mai degrabă încălzite de soarele Italiei decât de pâcla Angliei, se mulțumise să-și moaie doar buzele în cana de cositor. Părintele Abélard, un bărbat de vreo 50 de ani, rotund și rumen în obraji, băuse cot la cot cu domnul Hopkins și avocatul Perrier. Trebuie însă să recunoaștem un lucru: părintele a sorbit licoarea bachică cu toată evlavia, neuitând să rostească de fiecare dată când ducea cana la gură: „Mari și minunate sunt darurile tale, Doamne!” Cel de-al cincilea pasager, morocănos și aspru, a înfulecat mai întâi o găină rasol și o porție mare de brânză fără a scoate un singur cuvânt, într-o tăcere de catedrală gotică, după care a început să soarbă vinul alb-gălbui înghițitură cu înghițitură, privindu-l, mai întâi, cu ochi de îndrăgostit.

— A...!!! Să vă spun ce i s-a întâmplat marchizului de Revon, când s-a întors din război...

Cea de a nu știu câta istorioară a domnului Perrier, după câteva carafe de vin și un ceas de hurducături, nu mai interesa decât pe amabilul călător englez. Părintele își plimba privirile pe dealurile pline de rod, străinul – cel de-al cincilea călător – un bărbat de statură potrivită, bine legat, ars de soare, dormea cu pălăria trasă pe ochi, în timp ce doamna Hopkins, cu capul lăsat puțin pe spate, cu privirea pironită undeva, părea că își amintea ceva.

Acum exact o săptămână, la 14 mai, un cupeu negru o lăsa pe doamna Hopkins în fața unei case de cărămidă din apropierea docurilor Londrei. Casa, parter și etaj, îmbătrânită de

fum, ploi și ani, părea nelocuită. Deschise portița. Inima începu să-l bată cu putere. Un valet apărut ca din pământ, o salută cu o înclinare a capului și o conduse în casă. Intrară în vestibul, străbătură un hol imens, cu o scară din marmură albă ce ducea la etaj, lăsară scara în dreapta, și după câțiva pași făcuți pe un coridor întunecat și umed se opriră în dreptul unei uși masive din stejar. Valetul deschise ușa. Pătrunseră în bibliotecă: o cameră întunecată, cu rafturi pline de cărți legate în piele, cu un birou masiv și două fotolii mari. Aici, în această casă, urma să-l cunoască doamna Hopkins pe acela care de aproape cinci ani îi dirija din umbră toate acțiunile. Știa cum îl cheamă, sir Thomas, dar nu-l văzuse niciodată. Ar fi vrut să fie înalt, puternic, tânăr. După clipe care i se păruseră lungi ca o veșnicie, ușa bibliotecii se deschise și în cadrul ei apăru sir John Dundee. De necrezut! Pur și simplu nu-i venea să-și creadă ochilor. Se ciupi să vadă dacă nu visează, dar nu visa. Pentru numele lui Dumnezeu, sir John Dundee era soțul ei, cel puțin în fața legii…

Acum cinci ani Anne Dundee își părăsise soțul. Era sătulă până peste cap de el: tăcut, rece, plicticos și stupid cu principiile lui. În cei trei ani de căsnicie sir John nu i-a adresat un singur cuvânt afectuos. Și apoi acele plecări enigmatice pentru zile întregi… și fără niciun fel de explicații la înapoiere… Și casa rece, neprimitoare, plictiseala de fiecare zi, nesfârșitele seri de singurătate, lungi ca o veșnicie, munții de gheață din inima soțului ei, toate astea au determinat-o pe Anne Dundee să fugă, să lase în urmă domeniul și castelul de la Exeter și să caute un adăpost în uriașa și clocotitoarea Londră. În capitala Angliei a avut senzația că s-a născut a doua oară. Îmbrăcată bărbătește, cu un pumnal la îndemână, a cutreierat străzile, a intrat în tavernele în care zăbovise cu ani în urmă Shakespeare, a învățat să se bată, să muște, să înjure, dar, mai ales, să iubească clipa plină de neprevăzut. Cum și în ce împrejurări a intrat în slujba regelui nu-și mai amintea exact, știa în schimb că de atunci trecuseră aproape cinci ani.

— Anne! Pentru revederea noastră!

— Pentru noi, John!

Ploaia, care nu mai contenise de două zile, se opri tot așa de brusc după cum începuse. Un soare vesel, jucăuș, apărut cine știe de unde, pătrunse în bibliotecă scotocind toate ungherele.

Sir John Dundee puse pe birou paharul gol, străbătu biblioteca și deschise larg fereastra. Un aer proaspăt inundă camera.

— Anne, aș vrea să trecem peste explicații de orice natură!

Sigur, ca de obicei, fără explicații...

— Să le lăsăm pe altădată.

— Fie, răspunse concesiv Anne.

— Îți mulțumesc! Voi încerca să fiu concis. Trase mai întâi din pipă, apoi continuă: Anglia e în război cu Franța, cu o Franță puternică pe uscat. Flota franceză nu reprezintă o primejdie pentru noi, dar poate deveni primejdioasă. Ludovic al XIV-lea face eforturi în acest sens.

— O flotă nu poate fi construită peste noapte, marinăritul nu se învață în câteva zile.

— E foarte adevărat, Anne, dar mai există un „dar”.

— Anume?

— Franța recurge la serviciile corsarilor și piraților săi. Noi trebuie să împiedicăm acest lucru.

— Și cum?

— Teoretic e foarte simplu: lichidând corsarii și pirații francezi. Practic, însă...

— Practic e imposibil. Cum poți lupta împotriva unor adversari invizibili?

— Cu mari eforturi și cu mari riscuri. Și după o pauză: Anne Dundee, sir Thomas te întreabă: ai putea să fii de folos în această acțiune? Dar cu toată sinceritatea.

Adică cum dacă ar putea? Tot ce a făcut ea până acum n-a însemnat nimic? Faptul că și-a primejduit viața în atâtea rânduri... Asta-i prea de tot! O roșeață îi cuprinse obrajii. În aceste clipe de mânie ar fi vrut să-l arunce soțului ei cuvintele cele mai grele, ar fi vrut să-l lovească cu furie. Se stăpâni cu greu. Trase aer adânc în piept, așteptă să se astâmpere bătăile grăbite ale inimii și abia după aceea spuse un „da” cam fără glas.

— Anne, am datoria să te previn că noua noastră acțiune este extrem de primejdioasă...

— Am spus, da.

— ... plină de riscuri...

— Spune-mi, tremuri pentru mine ca șef sau ca soț? îl întrebă ironică.

— Ia-o cum vrei!

Din relatarea amănuntelor noii acțiuni rezulta că Anne Dundee va trebui să părăsească Anglia în câteva zile întovărășită de un ofițer de marină care se va da drept soțul ei, că va trebui să-l împiedice prin orice mijloc pe Jean Bart, un celebru corsar francez, să primească funcția de căpitan de marină militară. Iată motivele pentru care Anne Dundee – cu numele ei de împrumut doamna Hopkins – se afla în diligența ce alerga spre Paris alături de temporarul ei soț, de părintele Abélard, de avocatul Perrier și de străinul care continua să doarmă cu pălăria pe ochi.

— Ne apropiem de pădurea Vouziers, spuse avocatul Perrier. Aici, acum două săptămâni…

„O nouă poveste, își spuse doamna Hopkins. Simt că înnebunesc! Și drumul ăsta care nu se mai termină…”

— Domnul Perrier are perfectă dreptate, interveni părintele. Da, da, tâlhari de drumul mare.

— În vremurile noastre?! se miră domnul Hopkins. Asta-i culmea!

— Pădurea-i plină, ținu să precizeze avocatul.

— Și nătărăul ăsta de pe capră știe toate lucrurile astea? întrebă domnul Hopkins.

— Sigur că da. Toți știu, răspunse părintele.

— Atunci pentru ce mai trece prin pădure?

— Ca să scurtăm drumul, răspunse avocatul.

— Cu douăzeci de leghe, completă părintele.

— Și numai pentru atât? Dar e complet absurd. Anne, tu ai fost atentă? își întrebă domnul Hopkins soția.

— La ce, dragul meu? răspunse ea.

— Asta-i Anglia, spuse cu superioritate avocatul. Dar noi suntem francezi, domnule, ne place neprevăzutul, aventura…

— Fii fără grijă, fiule, căută să-l liniștească părintele. Tâlharii nu vor avea curajul să atace un slujitor al bisericii.

— Și niciun om al legii, adăugă avocatul.

— Bine, părinte, dar eu și soția mea nu suntem niciuna, nici alta.

— Fii fără grijă, fiule! îl liniști părintele. Datorită nouă veți fi și dumneavoastră în siguranță.

— În cazul ăsta, răspunse ușurat domnul Hopkins…

Dar bucuria mai dură doar câteva clipe. Deodată, dintr-o parte și alta a drumului, răsunară împușcături și chiote

sălbatice. Diligența se opri brusc. Caii, speriați, sforăiau. Trei tâlhari, înarmați până în dinți, smulseră aproape din țâțâni ușile poștalionului. Unul dintre ei, ce părea a fi chiar căpetenia, tună cu o voce gâjâită:

— Jos, porumbeilor! Rapid!

Părintele protesta cu vehemență. La fel și avocatul. Comportarea tâlharilor era de-a dreptul reprobabilă. Dar, din nefericire pentru călătorii poștalionului, tâlharii nu ascultaseră discuția dintre părinte, avocat și domnul Hopkins, așa că n-aveau de unde să știe că nu trebuiau să atace fețe bisericești și oameni ai legii și nici pe cei ce călătoreau cu ei. Invitați de țevile aducătoare de moarte, domnul și doamna Hopkins, părintele Abélard și domnul avocat Perrier coborâseră din diligentă și – foarte docili – depuneau la picioarele tâlharilor întregul lor avut.

— Mână-lungă! tună căpetenia către unul dintre tâlhari.

— Da, împărate, răspunse o namilă cu mâini lungi ca de maimuță.

— El e Bouvais, îi spuse avocatul la ureche domnului Hopkins. Celebru în toată Franța.

— Încântat de cunoștință, îi răspunse acesta.

— Gura, strigă Bouvais. Și apoi către Mână-lungă: Câți porumbei sunt aici?

— Cinci, împărate, se înfoi tâlharul.

— N-ai vrea să-i mai numeri o dată?

— Unu… doi… patru! Drace! Unde o fi dispărut unul?

— E aici, spuse vizitiul, și arătă cu coada biciului diligența. Doarme.

— Ce face?! strigă Bouvais. Mână-lungă! Viu sau mort.

Din doi pași tâlharul fu în dreptul ușii. Rămase o clipă descumpănit. Și unde se porni deodată pe un hohotit…

— Mână-lungă!

— Ha! Ha! Sforăie! Ha! Ha!

— Cine, nătărăule?

— Doar nu Sfântul Anton! Și văzând figura plină de reproș a părintelui: Iertare! Dânsul, și arătă spre diligentă.

— Scoate-l din poștalion! Imediat! porunci Bouvais.

Deșteptat brusc din somn, străinul căsca într-una. Căpetenia se repezi la el, îl înșfăcă de guler și începu să-l scuture cu putere, să-l trezească.

— Banii! îi strigă Bouvais.

— Ce-s cu ei? întrebă călătorul speriat. Și după ce își pipăi punga: Sunt aici, la locul lor.

— Dă-l încoa'!

— La mine stau foarte bine, îl asigură călătorul.

Mână-lungă trase piedica pistolului. Toată scena devenea dramatică. Călătorii noștri urmăreau totul cu sufletul la gură. Ar fi vrut să intervină, dar cum...

— Lasă-l, porunci căpetenia lui Mână-lungă. Și scuturându-l din nou pe străin. Am spus, banii!

— Dacă n-aveți nimic împotrivă, aș vrea să știu, domnule, cu cine am onoarea? întrebă calm străinul.

Asta era prea de tot.

— Bouvais, împăratul pădurii de la Vouziers, îi răspunse căpetenia, furios ca un taur.

— Oh! Scuze, mii de scuze, maiestate, spuse străinul, făcând o reverență. Maiestatea voastră n-ar vrea să fie mai explicit? Vă asigur că voi fi numai ochi și urechi.

— Banii! Asta-i! Ai înțeles?

— Acum, sire, sunt pe deplin luminat. Dar nu înțeleg de ce v-ați adresat tocmai mie? Dacă cineva vă datorează un singur franc pentru încălcarea împărăției voastre, acel cineva, maiestate, este domnul de pe capra poștalionului. Lui i-am plătit costul călătoriei, el ne-a adus aici, în împărăția voastră, el să plătească. Consider că așa e drept. Îmi pare foarte rău, sire, că nu vă pot satisface regeasca voastră cerere. Și apoi către tovarășii săi de călătorie: Să ne grăbim, se înserează!

Se înclină apoi adânc în fața lui Bouvais și-i spuse:

— Rămâi cu bine, maiestate.

Spunând acestea, străinul nostru se întoarse cu spatele la căpetenie și cu pași măsurați și egali o porni spre poștalion. Căpetenia, dezmeticindu-se, alergă după străin. Din două salturi îl ajunse. Îi puse o mână mare și grea pe umeri, îl răsuci și ridică pumnul să-l izbească în față. Tot ce s-a petrecut apoi a durat doar câteva secunde. Străinul a apucat mâna căpeteniei cu iuțeala unui arc destins, i-a răsucit-o, și – când a simțit că Bouvais a devenit o masă de carne lipsită de vlagă – i-a dat drumul pentru o clipă, l-a lovit fulgerător cu dreapta, în bărbie, iar cu stânga i-a smuls pistolul de la brâu. Și înainte ca ceilalți tâlhari să se dumirească i-a lipit căpeteniei de ceafă țeava rece.

— O singură mișcare și vă proclamați republică! Domnule Hopkins, dezarmează-i! Iar dumneata, domnule Perrier, strânge totul de pe jos! Părinte, doamnă, domnilor, poftiți în diligență.

Tâlharii năuciți de cele petrecute n-avură vreme să clipească. Rămaseră nemișcați de parcă cineva îi bătuse în cuie.

După ce toți călătorii se urcară în poștalion, străinul îl împinse pe Bouvais cât colo, sări pe capră, luă hățurile din mâna vizitiului și înainte de a da bice cailor strigă căpeteniei:

— Maiestate, Jean Bart vă urează noapte bună!

2

Bătuse de mult miezul nopții. Treptat, treptat Parisul amuțise. Era atâta liniște, încât puteai auzi clipocitul Senei, vaietul cucuvelelor, pașii rari ai guarzilor. Cu brațele sub cap, cu ochii închiși, doamna Hopkins încercă în zadar să doarmă. Scenele de peste zi nu-i dădeau pace.

Să vii în Franța, într-o țară străină și inamică, să cauți un om pentru a-l face inofensiv într-un fel sau altul și să-l găsești lângă tine, să călătorești cu el, asta era prea de tot. Dacă toate astea nu i s-ar fi întâmplat ei, ci altcuiva, și i le-ar fi povestit, ar fi putut să jure că nimic nu-i adevărat. Și Jean Bart care a apărut dintr-o dată, ca din noapte! Ar fi vrut ca el să nu fi săvârșit scena din pădure, să nu-l fi cunoscut în postură de erou. Da, da, de erou. Să ții la respect cu brațele goale trei tâlhari înarmați nu-i o treabă la îndemâna oricui… Și apoi ironia din glasul și privirile lui… E adevărat că el e dușmanul Angliei, deci și al ei, dar asta pentru că s-a născut în Franța. Dacă ar fi văzut lumina zilei pe pământurile Angliei… Doamne, ce putea să-i treacă prin minte! Dar e francez, e Jean Bart, dușmanul Angliei… Bine, bine, a înțeles. Își va face datoria. Asta i se cerea, nu? Dar și-o va face cu strângere de inimă. Dacă ar mai putea da îndărăt, dacă ar putea lăsa totul în urmă, ca un vis urât… Și de ce urât? Cum, de ce? A ucide tâlhărește e o faptă frumoasă, lăudabilă? Și pentru cine s-o facă? Pentru John, pentru un om pe care nu l-a iubit niciodată? Și gândurile astea… Odată urcat pe capră, Jean Bart a condus poștalionul ca un veritabil surugiu. Chiuia și trosnea din bici de se auzea cale de leghi. În Paris a intrat într-o goană turbată. De nu s-ar fi ferit la timp soldații ce străjuiau intrarea în

oraș ar fi nimerit, cu siguranță, sub roțile poștalionului. A oprit în fața hanului „La cocoșul șchiop”, a sărit sprinten de pe capră, și-a scuturat hainele și pălăria pline de praf, și fără a le spune un cuvânt celor din diligență a pornit-o înainte, deschizând și închizând cu zgomot ușa hanului. A cerut de mâncare și băutură doar pentru el. Și când hangiul i le-a adus, s-a cufundat în tăcerea lui obișnuită, din care nimeni nu-l putea scoate.

Pe doamna Hopkins a ajuns-o repede oboseala. Drumul anevoios, peripețiile de peste zi, emoțiile au doborât-o pur și simplu. A spus celor prezenți noapte bună, a părăsit sala hanului și a urcat scara de lemn ce ducea la etaj, scară ce scârțâia la fiecare pas, ca ușile unui castel englez părăsit. Când a ajuns sus, la capătul culoarului lung și întunecat, cu uși pe dreapta și pe stânga, s-a oprit și a tras cu urechea. Sus, la etaj, niciun zgomot. Jos, în sala hanului, răsunau gălăgioase vocile domnului Hopkins, ale părintelui și ale avocatului. Jean Bart probabil înfuleca și bea în tăcere. Doamna Hopkins făcu câțiva pași pe culoar și se opri iar. Ascultă. Niciun pericol. Apăsă pe clanța ușii lui Jean Bart și intră. Aprinse o lumânare; cu lumina ei își croi drum prin cameră. Pe pat era un cufăr, cufărul lui de piele. Era închis. Scoase din sân un pumnal cu lama de Toledo și forță încuietoarea care cedă. Înăuntru, lucruri personale. Niciun act, nicio hârtie. Căută și în dulap. Nimic. Să aibă oare Jean Bart asupra lui actele? Atunci de ce a zăvorât cufărul? Și dacă nu e Jean Bart, dacă e un flecar, un impostor? Ar prefera. De ce? Așa! Ce idei îi mai zburau prin minte! închise cufărul, aruncă o privire prin cameră pentru a observa dacă n-a lăsat cumva urme, închise ușa în urma ei și intră, câțiva pași mai încolo, în altă cameră. Se așeză obosită pe un scaun și răsuflă ușurată. Poate nu e el…

Scurt timp după asta se auziră pași grei, șovăitori, pe scară. Pasagerii diligenței se duceau la culcare.

— Noapte bună!

— Noapte bună!

În vălmășagul de urări, aceea a lui Jean Bart părea mai degrabă un mormăit.

Intrat în cameră, domnul Hopkins trase zăvorul. Scoase apoi din cufăr o scară de frânghie și un pistol, vârî pistolul în buzunarul hainei, legă un capăt al scării de zăvorul ușii, deschise fereastra și aruncă celălalt capăt al scării în gol. Înainte

de a părăsi camera, într-un mod cam original, îi spuse doamnei Hopkins:

— Mă duc la Everton pentru instrucțiuni. Mă reîntorc înainte de ivirea zorilor. Dacă bate cineva în ușă nu deschizi. După plecarea mea trage scara! Ai găsit ceva?

— Nimic!

— Eram sigur. Cred că le poartă la el. Noapte bună!

— Noapte bună!

Când s-a reîntors domnul Hopkins se lumina de ziuă. Domnul Hopkins era obosit și cu cearcăne la ochi. Și-a scos cu mare greutate cizmele din picioare și s-a trântit pe patul lui așa cum era îmbrăcat.

— Ce-i nou? îl întrebă doamna Hopkins.

— În seara asta va fi la palat. Ai noștri au fost bine informați. Va fi făcut căpitan de marină militară. Deși Everton îmi spunea că regele nu va reuși să treacă de contele… Dar vom vedea.

— Noi trebuie să întreprindem ceva aici? întrebă doamna Hopkins cu o voce ce voia să pară nepăsătoare.

— Deocamdată nu.

Doamna Hopkins răsuflă ușurată. Ea ar fi vrut sa-l mai întrebe câte ceva, să afle o serie de amănunte, dar de la cine? Domnul Hopkins dormea fără vise.

3

Când s-a trezit Jean Bart soarele era sus pe cer. Se îmbrăcă cât ai bate din palme, își luă pălăria din cui, coborî scările câte trei trepte deodată, intră în sala mare a hanului – înțesată de lume la această oră – îmbucă ceva în grabă, ieși în stradă și se lăsă purtat de șuvoiul uman. Astăzi voia să petreacă, fără opreliști, după pofta inimii. Știa foarte bine că dacă regele îi semnează decretul, adio zile fericite! Va avea parte de disciplină și iar disciplină… și încă de una rigidă, și pe deasupra de ifosele ofițerilor superiori. Asta îl aștepta. Știa foarte bine. Parcă regreta acum oferta regelui. Poate că într-un fel s-a cam grăbit. Dar, în fond, de ce a făcut-o? Mai bine să nu se mai gândească la asta. Azi e sărbătoare pentru el, deci să se bucure.

După patru ore de hoinăreală Jean Bart se afla în Rue du Cygne, o străduță mică și îngustă din apropierea Halelor, cu

case vechi și prăfuite. Pe tot drumul de la han și până aici a zâmbit soarelui, caselor, pietrelor, oamenilor, a schimbat ocheade cu fetișcanele și împunsături cu gălăgioasele vânzătoare din Hale. Toată lumea era a lui. Și deodată…

La început a fost un murmur prelung. Apoi o forfotă trepidantă. De după colț a apărut căruța condamnaților la moarte. În căruță, un tânăr. În cămașă doar, cu mâinile legate la spate, tânărul era dus la spânzurătoare. Dar ce făcuse, ce crimă făptuise? Cei ce alergau pe lângă căruță vorbeau de acte de piraterie. Soldații din escortă cu greu puteau stăvili marea de oameni. Săbiile ofițerilor se agitau neputincioase, mulțimea nu putea fi împinsă niciun metru mai departe de căruță. Jean Bart, luat de șuvoi, se trezi la un pas de condamnat. Dădu din coate, îmbrânci în dreapta și-n stânga să scape de cleștele uman care îl strângea, dar totul fu în zadar. Era atât de aproape de pirat, încât ar fi putut să-l atingă cu mâna. Dumnezeule, și ce tânăr era! Aproape un copil!

Răpăitul tobelor vestiră capătul drumului. Paturi de armă reușiră să facă un culoar viu. Condamnatul sări din căruță ușor, zâmbind, de parcă s-ar fi dus să se întâlnească cu dragostea și nu cu moartea. Urcă treptele eșafodului drept, semeț, ca un brad. Ascultă citirea sentinței cu un aer amuzat. Când judecătorul termină lectura și împături textul, condamnatul îmbrățișă cu privirea întreaga masă fremătândă. Se urcă pe scăunel, își potrivi gâtul în ștreangul ce-i atârna deasupra capului, ridică din umeri de parcă ar fi spus: „În fond, asta e!” și mângâie cu ochii cerul. Un cârd de nori albi, diafani se fugăreau pe bolta azurie. Când tobele răpăiră a doua oară, piratul atârna în ștreang.

Jean Bart fu ultimul care părăsi piața. Nu-și putea dezlipi privirile de la acest spectacol de neînțeles: un trup inert se legăna alene, ca o domnișoară într-un scrânciob, sub bolta cerului albastră, curată, ca o lacrimă de copil.

4

Consiliul de coroană dura de patru ore. Nobilii, având în frunte pe contele de Noailles, nu voiau nici în ruptul capului să semneze decretul prin care regele putea conferi corsarilor și

piraților gradul de ofițer. Într-un fel ei aveau perfectă dreptate. Era greu să te împaci cu ideea, nobil fiind, să lupți cot la cot cu aceia care până mai ieri fuseseră considerați în afara legii. Și regele știa acest lucru. Dar n-avusese încotro. Prin această măsură extremă Regele Soare spera că va reuși să scoată Franța din impasul militar în care se afla.

— Maiestatea voastră merge prea departe, spuse cu un ton iritat contele de Noailles.

— E o amenințare, domnule conte? întrebă regele.

— Nu, sire, un sfat.

— Nu-mi amintesc să vi-l fi cerut!

— Datoria mea e totuși să vi-l dau. Fac parte din consiliul Franței.

— Te înșeli, domnule conte. Faci parte din consiliul meu.

— Sire, nu vă lăsați orbit de sfaturile unor iresponsabili. Vă atrag atenția…

— Domnule conte, te previn…

— Ei bine, maiestate, nu veți face niciodată din mine tovarășul de arme al unor asasini.

— Și nici din noi, răsunară mai multe voci.

— Nu vrem să luptăm alături de niște criminali, interveni marchizul de Roux.

Regele, descumpănit de această rezistență neașteptată, privi în jur. Nobilii, cei mai mulți dintre ei, îl priveau drept în față, înfruntându-l. Sfetnicii, dregătorii își țineau capetele în pământ, ca niște copii vinovați, în timp ce părintele Julien, duhovnicul său, cu un zâmbet uitat în colțul buzelor, răsfoia absent cartea de rugăciuni.

— Ce-i asta? strigă Ludovic al XIV-lea. Frondă!

Cuvântul „frondă” avu efectul unui trăsnet în plină zi cu soare. Rumoarea de până atunci fu înlocuită dintr-o dată de o liniște profundă, ce nu prevestea nimic bun. Regele și nobilii din jurul contelui de Noailles se priveau dușmănos, ca doua tabere inamice înainte de luptă.

— Maiestate, rupse tăcerea părintele Julien, vă cer îngăduința de a pune domnului conte de Noailles câteva întrebări.

Intervenția duhovnicului miră foarte pe toți cei prezenți la consiliu. Nimeni nu-și amintea ca părintele Julien să fi luat o singură dată cuvântul în vreo adunare. Stătea totdeauna retras, ca și acum de altfel, privea absent în jur și răsfoia cartea lui de

rugăciuni, cu coperți ferecate, de care nu se despărțea niciodată. Duhovnicul era – în ciuda acestei atitudini sfioase, șterse – un om de care toți se fereau. Unii susțineau că părintele conduce din umbră politica țării, în timp ce alții – și nu erau puțini la număr – afirmau, nici mai mult nici mai puțin, că duhovnicul dirijează o uriașă armată secretă, cu ramificații vaste atât în Franța, cât și în întreaga Europă. Dar aceste afirmații n-au fost niciodată probate de fapte, așa că ele rămâneau simple presupuneri. Ceea ce se putea spune despre duhovnic cu toată certitudinea era că – în ciuda prieteniei pe care regele i-o arăta deschis – el a preferat să rămână un simplu preot, respingând de fiecare dată treptele înalte ale ierarhiei bisericești. Și asta îl onora, desigur.

Contele de Noailles îl scrută sfredelitor pe duhovnic. Dar fața prelungă, pergamentoasă a părintelui nu exprima nimic.

— Poftim, părinte! îl invită regele.

— Vă mulțumesc, sire.

Părintele Julien făcu o pauză, ca pentru a-și rândui gândurile.

— Câte scrisori ați expediat, domnule conte, săptămâna trecută la Anvers?

Contele tresari. Acest amănunt nu-i scăpase regelui.

— Niciuna, replică contele cu voce dușmănoasă.

— De ce vă grăbiți să negați, domnule conte? îl dojeni părintele. N-am spus nicio clipă că erau scrisori de dragoste.

În încordarea, generală, nimeni nu gustă ironia părintelui.

— N-am trimis nicio scrisoare, repetă apăsat contele.

— Omul, continuă părintele cu aceeași voce egală, calmă, omul care trebuia să înmâneze destinatarului scrisorile a fost găsit ieri dimineață mort.

— Mort?! Mort?!! întrebară mai multe glasuri.

— Ucis cu lovituri de pumnal, adăugă părintele.

Contelui îi năvăli tot sângele în obraji. Printre nobili se produse o vie rumoare. Regele, sfetnicii, ca și nobilii de altfel, întrevedeau dramaticul deznodământ al acestei înfruntări. Cineva rosti cuvântul „trădare”. În câteva clipe el făcu ocolul întregii săli.

— Din păcate, continuă părintele, asupra mesagerului mort nu s-a găsit nicio scrisoare.

— Atunci pe ce te bazezi, dumneata când faci asemenea afirmații? izbucni contele.

— Maiestate, luă cuvântul marchizul de Angers, porunciți duhovnicului vostru să ceară iertare domnului conte pentru afirmațiile calomniatoare!

— Ar merita mai mult decât atât, răsună o voce din tabăra contelui.

Contele de Noailles privea în jur semeț, victorios. Partizanii lui triumfau. Regele pur și simplu nu mai știa ce să spună, ce să facă. Sfetnicii lui stăteau cu capetele plecate. Părintelui Julien i-a luat Dumnezeu mințile? Ce naiba s-a întâmplat cu el? Acum adio semnarea decretului. Regele avea tot dreptul să fie furios.

Duhovnicul vârî mâna în buzunarul larg al anteriului și scoase fără grabă un pachet pe care-l desfăcu.

— Scrisorile, domnule conte, sunt la mine. Se ridică din fotoliu și se apropie de conte. Iată-le! Privește-le! Îți recunoști sigiliile?

Contele sări ca ars. Trase pe jumătate sabia din teacă. Partizanii contelui făcură repede cerc în jurul lui, ca pentru a-l apăra de o primejdie. Părintele nu luă în seamă această roire în jurul contelui, ca și gestul războinic al căpeteniei nobililor.

— Domnule conte, ți-aș propune un târg: dacă dumneata și prietenii dumitale semnați decretul regal, eu voi arde aici, în văzul tuturor, scrisorile dumitale, fără a le deschide măcar.

Ce mai era și asta? Contele rămase stupefiat.

Ar fi vrut să accepte oferta. Și în același timp n-ar fi vrut. Dacă era o cursă? Scrisori, e adevărat, a trimis săptămâna trecută la Anvers. Mesagerul nu s-a întors încă, deși era timpul să fi sosit. Să fi fost ucis și scrisorile furate? Deci cu asta se ocupă părintele? Dacă va scăpa teafăr din toată povestea asta îi va plăti duhovnicului cu vârf și îndesat.

Nu era vreme de pierdut. Fiecare clipă care se scurgea putea fi fatală. Asta o citea foarte bine contele în privirile partizanilor săi.

— Părinte, eu… aici, știți… am apărat doar un principiu…

— Am înțeles, domnule conte. Dar nu mi-ați răspuns dacă acceptați.

— Da, răspunse contele.

— Mă opun acestui târg rușinos, interveni regele. Ce conțin, domnule conte, scrisorile, de nu vrei să fie deschise? Uneltiri împotriva mea, a Franței? Răspunde! Părinte, ce faci? Îți ordon să nu distrugi scrisorile!

— Un rege nu poate ordona unui slujitor al bisericii să-și calce cuvântul dat. Semnați, domnule conte! Poftiți, domnilor…

Ședința consiliului se terminase de câteva minute. În sală mai rămăseseră doar regele și duhovnicul. Ludovic al XIV-lea privea îngândurat pe fereastră. În parc răsunau focurile de artificii. Începuse balul curții. În fotoliul său părintele răsfoia absent cartea de rugăciuni.

— De ce ai făcut-o? rupse tăcerea regele.

— Ce anume, sire? întrebă naiv părintele.

— Scrisorile. De ce le-ai ars?

— Sire, n-am ars nicio scrisoare.

— Ce vrei să spui? Doar am fost cu toții de față.

— De când niște suluri goale poartă numele de scrisori? Aș fi fost fericit, sire, să pun mâna pe corespondența contelui. Poate altă dată…

— Bine, dar sigiliile? Erau ale lui, le-am recunoscut. Nu mă poți induce în eroare. Le-a recunoscut și contele. Altfel n-ar fi semnat decretul nici în ruptul capului.

— Din totdeauna mi-a plăcut să păstrez invitațiile trimise mie de domnii nobili. Dacă mai au și peceți, cine știe la ce pot servi odată și odată…

— Ei, asta-i bună! Cu alte cuvinte l-ai tras pe sfoară pe contele de Noailles.

— Sire, să mulțumim cerului pentru ajutorul dat.

— Ei bine, nu mă pot opri să nu râd de această farsă grozavă. Dacă ar ști contele… Ha! Ha! Ha!

Un ofițer apărut în cadrul ușii îl obligă pe Ludovic să ia o atitudine regească.

— Maiestatea sa regina și curtea vă așteaptă să deschideți balul!

— Bine.

Ofițerul se retrase.

— Dați-mi voie să mă retrag, spuse părintele, ridicându-se din fotoliu. Noapte bună. Și nu uitați de Domnul.

— Părinte, mă lași singur printre ispitele de la curte? Apără-mă!

— Doar cerul vă mai poate apăra, sire!

5

Jean Bart călare străbătea în goană ulițele ude și pustii ale portului Dunkerque. Ajungând la marginea vestică a portului, acolo unde pământul își dă mâna cu talazurile oceanului, opri calul în fața unei case vechi și părăsite și descălecă. Câteva clipe mai apoi bătea cu putere în poarta înaltă a casei. De dincolo de gardul cu uluce nu venea niciun răspuns.

— Forbin, deschide! Sunt eu, Jean Bart.

„Ce-o fi cu Forbin? gândi Jean Bart. De ce nu răspunde? Ferestrele casei sunt luminate! Să fi plecat de acasă și să fi lăsat lumina aprinsă?”

— Ei, Forbin, deschide! strigă cu putere Jean Bart.

Lumina din casa se stinse brusc. După un timp se auzi un scârțâit ușor, apoi nimic.

— Forbin, sunt eu, Jean Bart!

Pași abia simțiți se auziră în curte. Jean Bart zări prin gard silueta lui Forbin.

— Ce naiba stai pironit? Deschide odată poarta!

Forbin, înalt, voinic, așa cum stătea în mijlocul curții, părea un copac adânc înfipt în pământ.

— Forbin, ai înnebunit? Sunt ud ca o curcă. Deschide, pentru numele lui Dumnezeu!

Într-un târziu Forbin deschise poarta ferecată ca o fortăreață.

— Ce vrei? îl întrebă Forbin cu voce aspră.

— Adică... cum ce vreau? întrebă Jean Bart. Să intru în casă, asta vreau! Să mă schimb de hainele astea ude, să-mi dai ceva tare de băut...

Forbin, cu trupul lui masiv, îi bară drumul și nu părea de loc gata să-i facă loc să treacă. Jean Bart împinse poarta cu putere, îl dădu pe Forbin într-o parte și o porni spre casă. Forbin zăvorî poarta și alergă după el. Jean Bart, intrat în casă, cotrobăi în locurile bine cunoscute de el, aprinse o lumânare și începu să se dezbrace. Lumina palidă, tremurătoare a lumânării arunca umbre diforme pe pereții camerei.

— Și ciolanele mi le-a muiat blestematul ăsta de potop! Dă-mi ceva tare să beau. Ai vreo sticlă cu rachiu englezesc?

Forbin în picioare, cu spatele la ușa masivă din stejar, îl cerceta pe Jean Bart cu ochi atent.

— Parcă ai fi mire, așa stai proțăpit în dreptul ușii. Hai, mișcă-te de acolo și dă-mi ceva să beau!

Forbin continua să-l privească fără a schița un singur gest.

— Ce-i cu tine, băiatule? Ți-ai pierdut mințile? Sunt ud ca un pește. De n-aș răci! Asta mi-ar mai trebui. Dar spune și tu ceva!

— Cară-te!

— Forbin, nu s-ar putea spune că ești o gazdă prea amabilă.

— Repede! Până nu te scot eu din casă în vârful pumnalului.

La auzul amenințărilor, Jean Bart zâmbi. Când îl văzu, însă, pe Forbin că-și scoate de sub pulpana hainei pumnalul pe care-l cunoștea foarte bine – cu lama ascuțită ca un brici – înțelese că fostului său tovarăș în ale pirateriei nu-i arde de glume. Dar ce l-o fi apucat? De ce această primire?

— Ți-am spus să te cari!

— Forbin, să știi că și glumele au o margine.

Forbin, cu pumnalul în mână, făcu un pas înainte. Jean Bart se retrase în grabă cu spatele la perete. Simți zidul jilav al casei. Un fior îi cuprinse tot corpul. Era atent ca un șarpe. Știa cu ce precizie și cu ce iuțeală, mânuiește Forbin pumnalul.

— Cară-te! Ce mai aștepți?

— O explicație.

— Ți-arăt eu ție explicație, trădătorule!

Deci asta era! Vestea numirii lui ca ofițer ajunsese mai repede decât el la Dunkerque. Acum totul era clar. Și stingerea luminii, și Forbin din fața porții, și pumnalul, toate puteau fi acum explicate. Poate că ar fi trebuit să le spună că va intra în marina militară. Dar totul s-a petrecut atât de repede… Jean Bart ar fi dat mult să știe ce se vorbise pe seama lui în aceste zile. Pentru că, probabil, se vorbise zdravăn din moment ce un tovarăș de-al lui îi cerea cu pumnalul în mână să părăsească casa. Și-l ardea gâtlejul de un rachiu… Și-i era un frig…

Ceea ce făcu în continuare Jean Bart putea fi taxat ca un gest de-a dreptul nebunesc. Se întoarse cu spatele la Forbin – la Forbin care ținea în mână o armă ucigătoare – și se îndreptă spre dulapul burduhănos din scândură de brad. Îl deschise calm și luă din el o sticlă cu rachiu. Înainte de a o pune la gură îi strigă lui Forbin:

— Pentru tine, nătărăule! Pentru anii noștri de piraterie!

Oare Forbin nu va profita de acest prilej, pentru a-l răpune? Se pare că Jean Bart era convins că nu i se va întâmpla nimic.

Dar, în fond, pe ce se bizuia el? Probabil pe cei opt ani de piraterie comună, pe nopțile și zilele comune de veghe și luptă, de bucurie și necaz, pe acea infinitate de lucruri care fac din doi oameni unul singur. După câteva înghițituri zdravene luă sticla de la gură, se șterse cu dosul palmei, puse sticla la loc și închise dulapul. Când se întoarse, în dreptul ușii secrete ce ducea spre gangul subteran ce ieșea tocmai, hăt, departe, pe malul marii, patru dintre tovarășii lui de piraterie, Rățușcă, Burtosul, Vulpoiul și Picior-de-Lemn stăteau și ei cu pumnalele în mâini.

— Oh! Dar voi când ați apărut, băieți? Dacă știam că sunteți aici aș fi închinat și pentru voi. Bună, băieți!

Jean Bart dădu să meargă spre ei, să le strângă mâna.

— Niciun „bună”, îl opri dușmănos Vulpoiul.

— Cară-te!

— Ce mai aștepți? N-ai auzit ce-a spus Rățușcă? adăugă Burtosul.

— Bine, voi pleca. Nu înainte de a vă obliga să mă ascultați!

— N-avem nevoie de poveștile tale! îi spuse Picior-de-Lemn.

— Ăsta e ultimul vostru cuvânt?

— Da!

— Da!

— Forbin?

— Ultimul.

— Băieți, vă previn, voi ați vrut-o. Fie!

Cu o mișcare fulgerătoare, scoase pistoalele și trase piedica.

— Dacă scap de primul vostru atac veți fi cu doi mai puțin.

Jean Bart, de data asta, nu mai avea de loc aerul unui om care e pus pe glume. Toți cei de față știau că la prima mișcare va trage în plin.

— Ce vrei? îl întrebi morocănos Picior-de-Lemn.

— Să aruncați cuțitele în căpitanul vostru. Asta vreau.

— Căpitane, nu ne provoca! îl preveni Vulpoiul.

— Trădare! Vorbeați de trădare! Vulpoiule, nu-ți spune nimic Saint-Omer? Sunt patru ani de atunci. Îmi place totuși să cred că n-ai uitat.

— N-am uitat, recunoscu în silă Vulpoiul.

— Ar fi trebuit să te spânzur de catarg cu mâna mea. N-am făcut-o. Și tu, Forbin, n-ai nimic să-ți reproșezi? Nu?

— Sunt lucruri vechi, căpitane, spuse Burtosul.

— N-ai să ne scoți ochii cu ele toată viața, își dădu cu părerea Rățușca.

— Aici, spuse Forbin, toți vorbesc că tu ne-ai trădat, că nu ești altceva decât un trădător.

— Care toți, Forbin?

— Toți.

— Și cum îi cheamă pe ăștia toți?

— Du-te la „Cimitirul epavelor” și ai să vezi care sunt ăia toți! răspunse Burtosul.

— Du-te, căpitane!

— Lasă asta, spuse Forbin, răspunde mai întâi la o întrebare.

— Pierre a fost spânzurat, i-o luă înainte Vulpoiul, ce ai de spus?

— Care Pierre? întrebă mirat Jean Bart.

— Lasă că știi foarte bine, interveni Picior-de-Lemn. Băiatul ăla din Brest, care n-a vrut să lucreze cu noi.

— Și ce legătura am eu cu treaba asta, cu moartea lui?

— Asta să ne-o spui tu, căpitane!

— Forbin!

— Toți spun că Pierre e prețul pe care l-ai plătit uniformei.

— O parte din preț. Restul… poate suntem noi.

— Voi ați înnebunit cu toții?

— Erai la Paris când Pierre a fost spânzurat. Asta nu poți să negi.

— Sute de mii de oameni erau la Paris când Pierre a fost spânzurat.

— Dar dintre toți doar tu îl cunoșteai, doar tu știai cât valorează.

— L-ai dat pe mâna oamenilor regelui, voiai să te descotorosești de el.

— Și pentru ce aș fi făcut-o?

— Pe noi ne întrebi?

— Poate vrei să spui că n-ai fost nici la Paris la curtea regelui?

Paris. Rue du Cygne. Freamătul, mulțimea, căruța condamnatului la moarte… Deci Pierre era… Un trup inert se legăna alene, ca o domnișoară într-un scrânciob, sub cerul albastru, curat, ca o lacrimă de copil. Jean Bart lăsă capul în pământ. Nervii, se pare, îl părăsiseră. Acum ar fi putut fi ucis ca o muscă. Nici n-ar fi tresărit măcar. După o pauză, lungă ca o veșnicie, spuse:

— Nu! Asta nu pot. Mai mult. Am fost de față la spânzurarea lui. Eram atât de aproape de el că puteam să-l ating cu mâna. A murit ca un erou din poveste. Cu fruntea sus, zâmbind. Dacă voi sfârși vreodată în ștreang aș vrea să mor ca el. Atunci n-am înțeles rostul uciderii lui. Mai târziu… da. Regele voia să ne forțeze mâna, să ne facă să alegem: galoanele sau funia…

— Și tu ai ales galoanele.

— Întocmai.

— Nouă nu ne trebuie. Putem trăi și fără ele. Nouă ne stă mai bine în ștreang decât înzorzonați cu galoane.

— Într-o vreme gândeam și eu la fel. Și după o pauză: Forbin, ține pistoalele!

— Cu alte cuvinte, căpitane…

— Nu mă întrerupe, Forbin! Sunt în mâinile voastre, asta voiai să știi? Înainte de a face cu mine ce vreți voi, am dreptul la ultimul meu cuvânt. De alaltăieri sunt căpitan al marinei regale franceze. La doi pași de aici mă așteaptă la țărm vasul meu „La Joyeuse”.

— „La Joyeuse”?

— Da, Rățușcă.

— 40 tone, 47 metri lungime, 13 lățime, 24 tunuri!

— Doar zece, Burtosule! Ți-arăt actele vasului.

— Ce 10, căpitane? 24! Ce, o dată le-am numărat eu?

— Fie, nu te contrazic! Fregata a fost construită acum opt ani la Brest.

— Ce Brest? Vasul a fost construit aici, sub nasul nostru. Nu-ți mai amintești, căpitane, ce târcoale i-am mai dat?

— Parcă așa, ca prin vis.

— Cât am mai vrut noi să punem mâna pe el!

— Acum îmi amintesc, Rățușcă. Alături de „La Joyeuse” se leagănă „La Brailleuse”.

— Așa-i, „La Brailleuse”.

— E mai mic.

— Dar mai zvelt.

— Are și mai puține tunuri.

— Noi cu două întorceam mările pe dos.

— Căpitanul și marinarii lui „La Brailleuse” sunt cu toții niște trădători.

— De unde știi?

— Decretele lor de numire le am la mine. Iată-le!

— Cinci decrete, căpitane!?
— Da, Rățușcă. Și acum noapte bună, băieți!
Jean Bart își luă pălăria și se îndreptă spre ușă.
— Ei, căpitane!
— Căpitane!
— Ce s-a întâmplat?
— Cum vine asta? Forbin e comandantul fregatei „La Brailleuse”?
— Cum? Eu sunt comandantul?
— Și noi, ăștia, suntem marinari ai regelui?
— Întocmai.
— Dar cum vine asta?
— Ce anume, Picior-de-Lemn?
— Cinci marinari pe două fregate?
— Nu pe două. Pe una doar. Eu navighez singur. Ca să n-am pe cine trăda.
— O tot ții într-una…
— Da’ parcă voi m-ați acuzat? Nu-i așa, Forbin?
— E adevărat, așa se vorbește pe aici. Ți-am mai spus doar.
— Și tu ai crezut, Forbin?
— Ca să fiu sincer… Dar cu toți am fi vrut să nu fie adevărat.
— Cu toții, căpitane, adaugă Rățușcă.
— Vă mulțumesc, băieți. Din suflet. Acum aș vrea să plec. Pot să-mi iau pistoalele? Cred că voi avea nevoie de ele în taverna jupânului Jacques.
— Să bem mai întâi un pahar! Apoi mergem cu toții în taverna lui moș Jacques. Paharul, căpitane!
— Dacă-i așa, atunci toarnă, Vulpoiule!

6

De trei zile vântul și ploaia nu mai conteneau. Oceanul, pălmuit de rafalele puternice venite din larg, era un adevărat cazan în clocot. Valuri mari, uriașe, se năpusteau mugind furios spre țărm. În văzduhul cenușiu se înălțau doar albii pescăruși cu țipătul lor înfricoșător. Pe străzile portului, pe țărm, nu era nici țipenie. Dunkerque-ul părea mort. Pe o asemenea vreme cel mai cuminte era să stai în casă, la adăpost, lângă foc, să auzi

vreascurile trosnind, să bei vin fiert cu scorțișoară, să sporovăiești sau să moțăi…

Cu tot prăpădul de afară taverna jupânului Jacques era ticsită de clienți. Nici vremea și nici nevestele nu reușiseră să-i țină în casă. Uscăciunea din gâtlej se dovedea mai tare decât potopul de afară. Veneau mușterii murați până la piele, rebegiți de te lua mila privindu-i. Se scuturau în ușa tavernei de apa îmbibată în haine ca de ceva rău, se salutau cu glas tare, se așezau la mesele lungi, negeluite, cereau de băut și-apoi – parcă uitându-se pe ei – tăifăsuiau ceasuri întregi numai cu clondirul.

Taverna jupânului Jacques nu era nici prea arătoasă și nici nu prea strălucea prin curățenie; cu toate astea era totdeauna plină, ca și acuma de altfel. Și asta pentru că aici găseau la orice oră din zi sau din noapte un vin bun, un rachiu tare, mâncare pe săturate la prețuri moderate, dar mai ales pentru că unchiașul Jacques dădea pe datorie. Cu dugheana asta a lui, jupânul Jacques nu prea câștiga mare lucru. Lucru știut de toată lumea. Și în ciuda acestui fapt, moșul era putred de bogat. Care să fi fost misterul? Niciun mister. Sau dacă vrem să-i spunem așa, el era cunoscut de toată lumea. Când nu mai ai bani în buzunar și vrei să bei îi dai atunci jupânului pentru o singură carafă brățara, colierul, sau ce altceva mai ai în pungă. Și jupânul ia… și-ți dă să bei. Doar el te-nțelege. Aceste mărfuri, pe care jupânul le lua aproape pe nimic, le vindea unor negustori din Paris sau aiurea pe prețuri fabuloase. Și așa s-a născut averea unchiașului. Acest comerț cu mărfuri de furat era aspru pedepsit de lege, cu ani grei de închisoare. Mulți au pățit-o. Moș Jacques însă n-a avut niciun necaz niciodată. Și asta deoarece și judecătorii sunt oameni, și ei au nevoie de o marfă sau de bani, și cu ei jupânul nu s-a arătat niciodată zgârcit.

În seara asta, ca mai totdeauna de altfel, jupânul picotea pe scaunul lui la tejghea, urmărind cu ochii pe jumătate închiși cele două slugi care serveau în prăvălie și trăgând cu urechea la sporovăielile mușteriilor.

— E potopul, fraților!

Cel care rostise aceste cuvinte nu era altul decât Popinot, o matahală de vreo doi metri și burduhănos ca o corabie. Despre grăsunul Popinot se spunea că a mâncat turcilor ramazanul și că de-atunci s-a îngrășat el, iar turcii o tot țin într-un post. De altfel lui i se spunea și Popinot-Ramazan. Ceva adevăr era în spusele

astea. Cu mulți ani în urmă, Popinot, cu numai trei corăbii, a reușit să scufunde un număr mare de corăbii ale piraților din Marea Mediterană. Din toată avuția capturată atunci de la arabi Popinot a rămas doar cu porecla, Popinot-Ramazan, restul, bani, scule, argintărie, ca și propria lui corabie, s-au dus pe apa sâmbetei. Și deși Popinot a rămas doar cu pofta de băut, nu și cu banii necesari pentru a-și plăti carafele, el era iubit de toți, primit cu brațele deschise, chemat la masă și cinstit cu rachiu sau vin, după pofta inimii.

— Jupâne, un rachiu pentru amiralul Ramazan.

— Popinot! Stătuși în ploaie ca să crești?

— Pe unde ai hoinărit, craiule?

Popinot îi saluta pe toți, era prieten cu toată lumea.

— Da' pe unde nu mi-au călcat picioarele!

— Pe vremea asta?

— Pe.

— Popinot ăsta e nebun de legat. Pe vremea asta, amirale? Nici unui câine nu-ți vine să-i dai cu piciorul.

— Unul e Popinot, răspunse el cu mândrie.

— Te-ai țicnit, Popinot, asta e.

— Popinot, bea și cu noi un vin!

— Beau, nu te refuz, răspunse el și se așeză la o masă.

— Da' pe unde n-am fost. În port…

— În port?

— Și ce ai căutat pe o asemenea vreme? Vasul fantomă?

— Ia spune, Popinot, îl întrebă un mușteriu cam bine afumat, oceanul, oceanul mai e la locul lui, sau l-a luat vântul și l-a dus la turci?

— Măi, nu ți-a mutat nimeni fălcile din loc? sări unul în ajutorul lui Popinot.

Popinot zâmbi.

— Domnule Popinot, dumneavoastră umblați peste tot, le știți pe toate, aș vrea să vă întreb ceva!

Cel care-l reținu era un bărbat cam la 40 ani. Osos, puțin adus de spate.

— Pe mine?

— Da.

— Nu te cunosc. Nu stau de vorbă cu străini. Eu n-am timp pentru prieteni…

— Spune că e marinar, că a lucrat la olandezi, interveni un mușteriu de la o masă vecină,

— Și ce poftești să afli?

— E adevărat că Jean Bart pleacă mâine seară?

— Și de ce mă întrebi pe mine? întreabă-l pe el!

— Să spunem că am să-l întreb. Dar dumneata ce crezi: dacă vântul nu stă, tot pleacă?

— Pai știu și eu! Dacă e cazul, atunci pleacă. Pe un marinar ca el nu-l sperie vremea rea.

— Și dacă Jean Bart v-ar cere să plecați cu el, ați pleca?

— Aș pleca.

— Adică să pleci ca slugă a regelui și a domnilor nobili. Asta vrea să spună dânsul.

— Asta nu.

— Ați văzut, măi? Nici Popinot n-ar pleca.

— Ascultați-mă, fraților! Cu praful de pe tobă se vor alege Jean Bart, Forbin și ceilalți.

— Tot mai bine e să lucrezi pe contul tău, spuse străinul.

— Ca s-o pățești ca Pierre?

— Cu el a fost altceva. Cu Pierre regele a vrut să ne dea o lecție.

— Și cu Jean Bart nu ne-a dat tot o lecție? Nouă ne rămâne să alegem.

— Măi Popinot, ai făcut ce ai făcut și tot nu ne-ai spus ce ai văzut în port.

— Păi m-ați lăsat? Ce să văd? O barcă cu pânze a ieșit în larg.

— Pe vremea asta?

— Da.

— O barcă cu pânze?

— Măi Popinot, ne crezi spițeri? Care marinar zdravăn ar ieși în larg?

Popinot spusese adevărul. O barcă cu pânze părăsise portul. În barcă erau patru persoane, doi marinari și doi pasageri: doamna și domnul Hopkins. După ore întregi de luptă cu talazurile au început să se zărească luminile unei fregate; doamna și domnul Hopkins tremurau de zor. Câteva cești de ceai fierbinte au reușit să le alunge frigul din oase.

— Aș putea să vă raportez acum, sir, spuse domnul Hopkins.

— Te ascult, răspunse sir Thomas.

— Jean Bart a terminat pregătirile. Mâine seară părăsește portul.

— Care-i starea de spirit a echipajului lui?

— Relativ bună.

— Ați primit instrucțiunile din ziua de 14?

— Da, sir.

— Ce măsuri ați luat?

— Tot ce ați cerut.

— Te poți duce la culcare.

— Noapte bună, doamnă! Noapte bună, sir!

— Noapte bună!

— Anne, îți mulțumesc pentru tot ce-ai făcut. Fără tine, Anne...

— Sunt obosită, John. Aș vrea să dorm. Te superi dacă te rog să te retragi?

— Nu, Anne. Noapte bună! Pe mâine!

— Noapte bună!

7

Pregătirile pe cele două fregate fuseseră terminate de dimineață. Marinarii așteptau un singur semnal pentru a înălța pânzele, a ridica ancora și a porni în larg. Toți subalternii lui Jean Bart și Forbin știau foarte bine că ceea ce vor avea de făcut de acum înainte nu va fi treabă ușoară, că nu vor mai avea de luptat cu o navă oarecare lipsită de apărare și plutind undeva, departe de țărm, ci cu una din cele mai puternice flote ale timpului, cu flota engleză, și încă în bârlogul ei, în apropierea coastelor Angliei. Toți erau nervoși și, de ce n-am spune-o, emoționați. Și cum unui lup de mare nu-i stă bine să fie emoționat ca o fetișcană la prima întâlnire, se apucaseră zdravăn de treabă: spălaseră punțile de câteva ori, desfăcuseră și legară pânzele o dată și încă o dată, mutară ghiulelele și pulberea dintr-un loc în altul, doar, doar i-o absorbi munca cu totul și le-o alunga blestematul de nod din gât.

Înserarea căzuse de mult. Pe punțile celor două fregate se așternuse o liniște profundă. Dacă hublourile cabinei lui Jean Bart n-ar fi fost luminate, ai fi putut jura că cele două nave sunt părăsite.

Pe chei, cu toată ora târzie, clienți de-ai jupânului Jacques, corsari și pirați, staționau în grupuri, vorbeau în șoaptă, așteptând momentul plecării fregatelor. În această liniștită așteptare a lor era un amestec de curiozitate, neîncredere, teamă, invidie, dar mai ales o mare doză de dragoste pentru marinărit. Dacă în seara asta le-ar cere Jean Bart să-l urmeze, așa cum le-a cerut-o cu câteva zile în urmă în taverna jupânului Jacques, mai mult decât sigur că mulți ar răspunde „da” apelului lui și l-ar urma. Atunci, însă, l-au refuzat. N-au vrut s-o facă pentru a rămâne liberi, pentru a nu depinde de nimeni, și acum tocmai cu această libertate a lor nu știau ce să facă. Și clipele care treceau chinuitor de încet.

— Băieți, știți acum ce aveți de făcut! spuse Jean Bart subalternilor săi. Înainte de a pleca în marea noastră aventură să ciocnim un pahar de vin! Pentru noi. Pentru victoria noastră.

— Și pentru tine, căpitane!

— Ura, băieți!

Clinchet de pahare, emoție.

— Căpitane, bate cineva la ușă.

— Da? Să intre!

Cel care apăru în prag era un bărbat cam la patruzeci de ani. Înalt, bine făcut, cu o căutătură îndrăzneață.

— Sunt Alphonse de Riveau, spuse el. Doresc să vorbesc cu căpitanul Jean Bart.

Jean Bart lăsă paharul din mână, făcu un pas înainte spre cel care se prezentase, îi întinse mâna și-i spuse simplu:

— Eu sunt Jean Bart.

— Căpitane, am un decret regal pentru dumneata.

Jean Bart luă din mâna lui Alphonse de Riveau un sul, rupse sigiliile și începu lectura actului. Forbin și ceilalți își lungiră gâturile doar, doar or vedea ce scrie în decret. În zadar. Încercară să citească conținutul pe fața căpitanului. Chipul lui Jean Bart era inexpresiv.

— Ai venit la timp, domnule locotenent. Peste o oră ridicăm ancora.

— Mi-am dat toată silința să fiu punctual.

— Sunt încântat să aflu acest lucru. Sunteți marinar de profesie?

— Da. Ofițer de marină militară.

— Dacă nu sunt indiscret, domnule locotenent, ce vârstă aveți?

— Treizeci și nouă.

— Dacă am reținut bine numele sunteți de origină nobiliară?

— Într-adevăr.

— Cum se face că până la vârsta dumneavoastră ați obținut doar două trese?

— Antipatia familiei mele și a mea față de ministrul marinei.

— Știți, probabil, că noi nu suntem decât de curând marinari ai regelui.

— Știu.

— Credeți că aici e locul cel mai potrivit pentru dumneavoastră?

— L-am preferat celorlalte.

— Când ați intrat dumneavoastră, domnule locotenent, ciocneam tocmai un pahar de vin pentru succesul nostru. Vă invit să ciocnim un pahar de vin.

— Cu multă plăcere, căpitane.

— Noroc!

— Vulpoiule!

— Da, căpitane!

— Condu-l pe domnul locotenent în cabina secundului! Veți fi secundul meu, domnule locotenent.

— Am înțeles.

După plecarea locotenentului se așternu o liniște ce nu prevestea nimic bun. Jean Bart intui pericolul ce plutea în aer. Știa că Forbin și ceilalți îi vor sări în cap. Nici lui nu-i convenea venirea secundului. Dar ce putea să facă? Jean Bart se răsuci pe călcâie și se cufundă în citirea ordinului prezentat de secund.

— Un moment, căpitane!

— Da, Forbin.

— Despre faptul că un domn nobil va fi printre noi nu ne-ai vorbit niciodată.

— N-aveam de unde să ghicesc acest lucru.

— Mai ai timp să hotărăști, căpitane.

— Ce anume?

— Dacă pleci cu el sau cu noi.

— Nu ne trebuie un spion al regelui printre noi.

— Și ce-oți fi vrând acum? Spuneți!

— Să-l gonești!

— Asta nu pot s-o fac.
— Rupe decretul, căpitane. Vom jura cu toții că nu l-ai primit. Cât despre domnul locotenent, lasă totul pe seama mea.
— Nu permit nicio măgărie față de el, Burtosule.
— Nu ne place mutra lui și pace.
— Poate nici mutra noastră, Forbin, nu place altora.
— În cazul ăsta, rămâi cu el.
— Forbin, nu uita că-mi ești subaltern, că te pot pedepsi… și încă aspru. Nu mă obliga s-o fac.
— Dar nici pe mine nu mă poate obliga nimeni să fiu sluga acestui domn.
— Adică cum să fii sluga lui?
— Știi bine ce vreau să spun. Dacă e vorba de ceva greu, atunci e bun Forbin. De ce nu-i oferi acestui domn posibilitatea de a ne arăta câtă marinărie cunoaște? Dă-i lui comanda fregatelor! Să le scoată el în larg pe o asemenea vreme, nu eu, sau altul.
— De ce n-o faci, căpitane? Vrem și noi să-l vedem pe noul nostru amiral cum se descurcă.
— Bine. Fie. Două carturi comanda fregatelor o va avea locotenentul de Riveau.

8

Lamentările lui Forbin nu mai aveau niciun rost. Cu toate astea, nu era prea ușor să te împaci cu acest gând, să te resemnezi, să aștepți nepăsător sfârșitul. Cu atât mai mult cu cât acest sfârșit era pe undeva, pe aproape.
Și ce stupid se înlănțuiseră toate…
Venise acel domn de Riveau. Parcă Dumnezeu i-ar fi luat mințile de l-a numit secund așa, dintr-un foc. Nu tu o chestionare serioasă, nu tu o probă practică a calităților lui… Vasele trebuiau să ridice ancora într-un ceas. Când să mai ai timp și de așa ceva? Și apoi reproșurile lui Forbin și ale celorlalți… Ca urmare a presiunilor lor i-a dat lui de Riveau comanda celor două fregate. Pentru două carturi. Timp suficient pentru domnul locotenent să-și realizeze planul. De Riveau, preluând comanda, a ordonat stingerea tuturor luminilor pe cele două fregate – ca să poată naviga nevăzuți – a condus navele cu

cap de compas nord-est și în trei ceasuri i-a predat englezilor pe tavă. Când s-au dezmeticit Jean Bart, Forbin și ceilalți era prea târziu: cele două nave ale lor erau înconjurate de un număr mare de fregate militare engleze. În ciuda acestui fapt, Jean Bart, Forbin și vechii lui marinari s-au bătut ca niște lei. Un glonț în umărul lui Jean Bart și o lovitură de lopată în capul lui Forbin au pus capăt luptei lor inegale. Legați fedeleș, Jean Bart și Forbin au fost transportați pe o navă englezească. În toiul luptei au căzut Rățușcă, Burtosul, Picior-de-Lemn, Vulpoiul și alții. Să-ți pierzi toți camarazii într-o singură luptă! Și cât de stupid! Ceilalți marinari, câți mai rămăseseră în viață, au fost împușcați, iar leșurile lor aruncate în mare. „La Joyeuse” și „La Brailleuse” scufundate. Din toată marea aventură nu mai rămăsese nimic.

Iar acum Jean Bart și Forbin își așteptau sfârșitul într-o celulă subpământeană a închisorii din Plymouth.

De la claustrarea lor nu mai văzuseră un om, nu mai schimbaseră o vorbă cu nimeni. Și cum Jean Bart nu prea avea chef de vorbă, Forbin sporovăia mai mult de unul singur. O dată pe zi, la ore foarte diferite, un temnicer nevăzut le arunca niște resturi de mâncare de care nici cei mai hămesiți șobolani nu s-ar fi atins. Cu toate astea, Jean Bart și Forbin o mâncau. Mai presus de orice trebuiau să trăiască. În nefericirea lor nu se stinsese cu totul speranța unei eliberări. Cum, în ce fel vor reuși să scape, nu știau nici ei.

După zile și nopți chinuitoare au fost vizitați într-o dimineață de un domn însoțit de șase paznici înarmați. La ce bun atâta pază pentru domnul vizitator? Doar Jean Bart și Forbin erau ferecați în lanțuri. Dar parcă asta era cel mai important lucru de aflat? Domnul, sir Thomas, le aduse la cunoștință că un tribunal englez i-a găsit vinovați de încălcarea a 18 articole de legi și, ca urmare a acestui fapt, i-a condamnat pe amândoi la moarte prin spânzurătoare. Foarte amabili domnii judecători! Ceva nu era însă în ordine. Care tribunal anume i-a judecat? Pentru că pe ei, din noaptea arestării lor și până acum, nu i-a întrebat nimeni nici cum îi cheamă. În orice caz drăguț din partea domnilor judecători că n-au mai vrut să-i deranjeze. Pentru atâta lucru meritau mulțumiri.

Înainte de a pleca, sir Thomas i-a întrebat pe amândoi, de altfel foarte politicos, dacă au vreo dorință.

— Să vă ia dracu pe toți, le-a strigat furios Forbin.

Câteva zile mai târziu, într-o seară, văzură din nou cum arăta un om la față. Un temnicer, probabil cel care îi supraveghea, a intrat în celula lor, a privit cu atenție împrejur, le-a controlat lanțurile de la mâini și picioare, apoi a plecat cum venise, fără să scoată o vorbă. De ce a venit, ce a vrut, ce a căutat, Cel de sus știe.

— Le e teamă să nu ne facem îngerași înainte de termen, spuse Forbin.

După vreo câteva zile de la această vizită, în celula lor au pătruns patru temniceri. I-au scos pe amândoi din celulă, pocnindu-i cu niște vergi de fier pe spinare, și după ce au străbătut un labirint de culoare și au urcat o scară din piatră i-au aruncat într-o celulă. De data asta celula avea fereastră, însă zăbrelită serios. Printre gratiile ferestrei puteau privi dincolo de temnița lor. Un perete abrupt, țărmul mării, marea imensă, nesfârșită, și cerul plumburiu al Angliei.

— Ăștia vor să ne înnebunească, de asta ne-au închis aici. Când știi că dincolo de gratii e libertatea mai poți rămâne sănătos? Nu-i așa, căpitane, că am dreptate?

Jean Bart, cu fruntea lipită de gratii, privea marea, pescărușii, cerul. Peste această întindere de apă se afla pământul lui natal, Franța. Dacă ar mai apuca ziua să revadă Franța... Dar la ce bun asemenea eresuri[1]? Sfârșitul poate veni mâine. Peste un ceas, poate, se va vorbi de el la trecut. A fost odată un marinar pe care-l chema Jean Bart... A avut o copilărie oarecare. Într-o zi, să fi avut vreo cinci ani, părinții lui s-au mutat la Dunkerque. Calabalâcul înghesuit într-o căruță și... la drum. Își amintea și acum. O căruță cu coviltir, trasă de un cal slăbănog. În căruță, în afara calabalâcului mai erau un bărbat și o femeie îmbătrâniți înainte de vreme – părinții lui – și o mână de om, slab, ciufulit și cu niște ochi de veveriță. Ăsta era el. După un urcuș greu, căruța a ajuns în vârful dealului. O priveliște de basm se înfățișa ochilor lui de copil: nisipul plajei, de culoarea aurului, și marea imensă, albastră, neliniștită. A sărit glonț din căruță și a început să alerge spre cel care a devenit pentru el marea dragoste: oceanul, cu talazurile lui. Când a intrat în apa înspumată de valuri s-a trezit strigând:

— Mare, iată-mă!

---

[1] Credință în forțe miraculoase, supranaturale; concepție falsă (transformată în deprindere); prejudecată, superstiție, eroare.

La opt ani a ieșit pentru prima oară în larg, la paisprezece, îmbarcat pe un vas pescăresc, a atins coastele Angliei, la optsprezece a devenit corsar. Numele lui a prins repede aripi, zburând spre cele patru colțuri ale zării, Jean Bart fiind sinonim cu a învinge de fiecare dată. Faima asta l-a adus la Versailles. Și acum totul ia sfârșit aici, umilitor, în această îngrozitoare temniță. Îți trebuie nervi, nu glumă, pentru a nu înnebuni de-a binelea.

Aerul tare de afară l-a obosit. S-a lipit de peretele umed al celulei și a adormit. În alt colț al celulei Forbin sforăia.

— Monsieur! Monsieur!

— Da! Ce-i? răspunse buimac Jean B-art.

— Prietenii vă transmit prin mine că nu v-au uitat.

— Prin dumneata?

— Sunt temnicer, așa cum altul e spițer. De nevoie mi-am ales această meserie.

— Și ce prieteni anume nu m-au uitat?

— Vorbiți mai încet! N-aș vrea să fim auziți.

Forbin se trezise și el și se apropie de colțul în care se afla Jean Bart.

— Nu știu cum îl cheamă. Și nici n-aș putea să vi-l descriu prea bine. Era mascat. Mi-a spus să vă transmit că în curând veți fi liberi.

— Cum? Murind?

— Le-am promis prietenilor dumneavoastră să-i ajut.

— În ce fel?

— Toată săptămâna asta sunt de noapte. Am să aduc pe furiș un ferăstrău și o funie lungă. Tăiați gratiile și vă coborâți pe funie. Pe țărm vă așteaptă o barcă care vă va scoate în larg. Acolo staționează o corabie. Odată ajunși pe bordul ei sunteți liberi.

— Ce spune, căpitane?

— E vorba de evadarea noastră.

— Și de ce ai mutra asta așa de plouată? De o mie de ori e mai bine dincolo decât în ștreang.

— Trebuie să plec acum! Pe mâine seară.

— Pe mâine!

— Stau și mă întreb care prieteni și-au pus pielea în joc pentru noi?

— Și, mă rog, de ce-ți bați capul atât? Vom vedea. Cel mai important este faptul că ei există, că nu ne-au uitat. Dacă am fi acum în taverna jupânului Jacques aș închina pentru prietenie…

În seara următoare noul temnicer le-a adus un ferăstrău. Gratiile groase ale ferestrei se lăsau greu tăiate. Jean Bart și Forbin se schimbau tot mai des, nădușeau, dar nu se lăsau. Munceau toată noaptea. Zorile îi găseau epuizați.

De n-ar intra nimeni în celula lor în această vreme!

După trei nopți de muncă istovitoare au reușit să taie gratiile. Temnicerul le-a adus o frânghie. Au legat-o imediat de ciotul unei gratii. Și-au luat rămas bun de la temnicer, i-au mulțumit pentru sprijinul dat. Coborârea s-a făcut fără niciun incident. Când au simțit din nou sub picioare nisipul plajei le-a venit să chiuie de bucurie. În barcă, cu vâslele în mâini, patru vlăjgani cu mutre deocheate. Dar asta conta cel mai puțin acum.

Marea începuse să se agite. Înaintarea în larg se făcea destul de greu. Și nu vedeau corabia. De nu i-ar apuca ziua cutreierând în căutarea ei! Ar fi pierduți. Dar iat-o! Au lipit barca de pântecul corăbiei, s-au cățărat pe scara aruncată lor… Și iată-i din nou liberi! Dar unde erau prietenii? Ce-i asta?

— Vă așteptam, căpitane. Poftiți!

Unde a mai văzut mutra asta? A, Da! Mesagerul morții, cel care le-a adus la cunoștință că au fost condamnați la moarte.

Patru marinari i-au înșfăcat ca pe un colet și i-au dus mai mult pe sus în cabina căpitanului. Aici altă surpriză. Doamna Hopkins. Ce dobitoc fusese! Cu câtă ușurință s-a lăsat dus de nas!

Cum de n-a înțeles că temnicerul nu-i putea fi prieten?

— Ia loc. Vin, șampanie, țigări?

Jean Bart fierbea de furie. În primul rând pe el.

— Noi ne-am mai cunoscut. La Plymouth, adăugă englezul.

— Ce vreți de la mine?

— Ești deștept. Mergi direct la țintă. Vrem ceva de la tine. Un schimb.

— Ce schimb?

— Îți redau libertatea.

— În schimbul cui?

— Uniformei de ofițer englez.

— Îmi ceri să trădez Franța?

— Nu! Să-ți salvezi pielea.

— Și dacă refuz?

— Sentința o cunoști.

— Și pentru ce, mă rog, această înscenare? Evadarea, fuga, barca, corabia… Târgul îl puteam încheia și în închisoare.

— Nu.

— De ce?

— Oricât de greu îmi vine trebuie să-ți spun că erai deținut ilegal. De fapt dumneata nu săvârșiseși niciun delict împotriva Angliei. Acuma însă…

— Acuma ce?

— Ai ademenit un temnicer. L-ai plătit să te ajute să evadezi. Te-a ajutat. Drept răsplată l-ai sugrumat.

— Eu?

— La ora asta e mort de două ceasuri. Și apoi evadarea, înțelegi acum?

— Refuz acest târg infam!

— Sfârșitul ți l-am descris rândul trecut. Ștreangul.

— Totul e limpede acum. Pe doamna ai trimis-o pe urmele mele. Mi-ai împins-o în brațe ca să-mi smulgă confidențe. Pe de Riveau l-ai confecționat locotenent de marină. M-ați prins în capcană ca pe un băiețandru. Apoi ați înscenat toată porcăria asta ca să-mi forțați mâna. Ei bine, nu veți reuși!

— Ștreangul. Nu uita!

— Nu-l veți agăța voi de viu pe Jean Bart în ștreang. Vă asigur!

— Smith!

— Yes, sir!

— A spus nu.

— Am înțeles. Băieți!

Dintr-o dată cabina se umplu de marinari înarmați.

— Îți mai acord un minut.

— A trecut de mult, sir.

Și începu încăierarea.

Forbin ascultase de pe punte întreaga discuție. A înțeles că erau pierduți. L-a pocnit pe cel care-l păzea și a alergat în ajutorul lui Jean Bart. Voia să moară alături de el. Jean Bart zărindu-l în pragul ușii îi strigă:

— Fugi, Forbin! Salvează-te!

— Nici nu-mi trece prin cap.

— Îți ordon, Franța mai are nevoie de tine.

Sir Thomas apăsă pe trăgaci. Glontele se înfipse la câțiva centimetri de Forbin. Forbin doborî un englez care-i bara drumul, ieși pe punte și sări în apă. Jean Bart, lovind în stânga și în dreapta, ajunse până la ușă. Sir Thomas, cu pistolul în mână, îi bară drumul. Jean Bart îl lovi peste mână. Pistolul zbură cât colo. Jean Bart încercă atunci ultima șansă, a disperatului. Saltul în mare. Un glonț, pornit din pistolul lui Sir Thomas, îl atinse. Totul se terminase. Aici. Ce stupid! Șchiopătând, se târî până la parapet și sări în apă.

— Mare, ia-mă! bolborosi Jean Bart.

Aplecat deasupra parapetului, sir Thomas se pregătea să descarce din nou pistolul. Doamna Hopkins îi smulse pistolul din mână și-l aruncă în apă.

— Ai înnebunit! Smith! Întoarce corabia!

— Yes, sir!

Trei ore l-au căutat pe Jean Bart. Valuri, valuri, nimic în afara lor. Nici urmă de Jean Bart.

În după-amiaza aceleiași zile un om sfârșit se împleticea pe țărmul Franței: era Forbin. În aceeași seară Forbin a plecat în căutarea lui Jean Bart. Mai spera într-o minune. Zile întregi a răscolit marea, a întrebat marinari, pescari, nimeni nu-l văzuse. A plecat apoi la Versailles și a raportat regelui întreaga poveste. Ludovic al XIV-lea l-a ascultat în tăcere. A doua zi regele l-a numit secund pe o fregată ce pleca în Marea Baltică.

Când noul lui vas se despărțea de țărm, Forbin, descoperindu-se, rosti:

— Căpitane, te voi răzbuna!

Sfârșitul primei părți